It-tieni Silta

"Dun Bosco"

Dramm Kolossali ta' Carmelo Galea S.D.B.

Xena

Kappella fil kobż ta' Valsondrea viċin il belt ta' Torino. Mal ħitan rustiċi tal Kappella hemm imdendel Kruċifiss kbir u xemgħat tixgħel quddiemu; bankett f'nofs il palk. Ħieb fin-nofs u tieqa għal barra

L-ewwel xena tat-tielet att. Mario Waħdu imbagħad Dun Bosco u Wara Clemenco. Hekk kif tinfetaħ il purtiera tinstema biċċa mużika malinkonika. Il palk ikun għal kollox fid-dlam Wara ftit jinxtegħel dawl blu fuq Mario li jinsab fuq il bankett (jew il monitti) liebes il libsa tal kobż, hu kkundannat għal mewt għalekk fuq wiċċu għandu stampata il mewt viċina. Meta tieqaf il mużika.)

Mario Ahħ immissilin sniż-żongos! ukoll il liken ta' Wiċċed ... tingħar fis-silġ!... Ftit dawl nitlobkom... Ftit arja.... Għammekk il qlub huma ta' l-azzar għat tixrid tad-demmugħ ta' min jibki u il widnejn huma mgħoluqin għal min jolfoq!.... Ebda tweġiba!... Ingos tijel ta' ħajja! Ftit arja! Intossni qed ninga!...

Peter (Chinn genna) Dan x'għandek hu? Hekk li qiegħed f'din il kamra? Id-dawl għandek fil

Kobż huwa projbit, dan huwa post ta' meditazzjoni

Mario — Ingas minn bniedem ikkundannat għal mewt ma tiġikom tniena?!

Leħen — Kellek tniena int minn toltilhom?—

Mario — Għandek raġun. (jgħaddas rasu jibki)

Leħen — Tagħmlna xi ikel speċjali?

Mario — Ikel xejn... marridi nofs l-ikel.

Leħen — Kont tassew sfortunat illi l-kundanna inġietgħallek għal mewt!

Mario — Il kundanna sparawieli għal qalbi bla ma semgħu ir-raġunijiet tiegħi! X'tkun hu?

Leħen — Is-sitta daqqu; fadallek sagħtejn oħra kap- pulla.... sabtha, għamel kuraġġ.

Mario — Ttabbilkom igħinuli lil ibni biex ngħanqu mingħajri qalbi immut... Min jaf?...

Leħen — Min jisimgħa jitħenna... min jaf... Ara, hawnek għandek il Kruċifis. L'aqwa tabib illi l-bniedem jista' jkollu iftaħ qalbek miegħu. Sabtha.

Mario — (jirrepeti) «L-aqwa tabib illi l-bniedem jista' jkollu, iftaħ qalbek miegħu...» (Iħares lejn il Kruċifis) Kif tista' tħobb ħaġa li tibqa' ma temminx... (Imur iħares mit-tieqa) Ħawn viċin jinsab iċ-ċimiterju. L'għada hawna kollha niksbijin bil-bard... u x'kien tagħsir illi sagħtejn oħra ie- gisem tiegħi ikun mitfun hemm tant dik il kesħa tas-silġ! X'orrur! (jgħatti għajnejh u iwerżaq) u tħobbni li tgħidilhom għerq u demmi fejn huma? Mietu minn tħobbni, mietu minn ibni sijjos nitlob fuq il patibolu għal mewt minn għeż ma nismaʼ

kelma ta' konfort minn għand dawk li
dari kienu jadurawni. (jibki.)
Id-direttur tal-ħabs ried iġibli sacerdot
qabel immut, imma jiena lil qassis
dejjem żeblaħtu. (Imur jerġa' jittawwal
mit-tieqa) L-oqbra kollha fihom salib
fuqhom hemm Kristu bis ma fiex....
Tgħid dak il-qabar għalija?!
Peter Għandu Dun Bosco! O x'rowmin ried iġes?
Mario (Għal din l-għajta iqum f'daqqa) Dun Bosco
għandu fil-ħabs?!... Kieku ngħidlu kelma...?
Iżda wara dak kollu li għamiltlu huwa sgur
ma jismagħnix. Attentajt il-ħajja
tiegħu. Forsi ma jistax ikun li jaħfirli...
Peter Għandu Dun Bosco... Ħadd ma jrid ikellmu
għaliex sejjer jitlaq...
Mario (jitlajjat daqsxejn tiegħu ruħu) Dun Bosco!
Dun Bosco!! Dun Bosco!!! (Imur
wara il-bieb itabbat jibki u jolfoq)
Dun Bosco!!!!......
D. Bosco (jitfaċċa fil-bieb tan-nofs imkebbeb f'
mantell iswed alla piemontise b'daqqa
tal-Ġenna fuq wiċċu; jaqaf fil-bieb, dawl
isfar ħafif xemx jolqot lil wiċċu.)
Peter Għaddi Dun Bosco, il-post mhux ġdid għalik.
(Pawsa twila, f'din il-pawsa Dun Bosco
u Mario jibqgħu iħarsu lejn xulxin)
D Bosco Tekku ickejken Mario ta' Becchi... trab-
bejna flimkien, it-tnejn konna ltiema
mill-missier, iżda kemm hemm omm jiena
Dun Bosco fundatur ta' kongregazzjoni
u int li stajt sirt ukoll Papa....
tinsab ikkundannat għall-mewt għad-
delitti tiegħek....

Mario Dun Bosco, stajt inħejjit fuq l-eżamijiet tiegħek...
u bħalek inġib fuqi dik is-suttana...
Imma issa tard wisq!.. (jgħotti wiċċu jibki.)

D. Bosco U xi trid minni għandi?

Mario Dun Bosco, oqgħod ftit miegħi!

D. Bosco (Bl-akbar ħlewwa ta' missier jersaq lejn
Mario u jitfa' idu fuq spallu) Ġejt
apposta għalik ħija Mario.

Mario Ġejt għalija?! Forsi biex ittaqqalli il-ħtija
talli sparajt għalik?!

D. Bosco Xejn minn dan Mario. Jien għamilt
bħal Ġesù, ġejt infittex in-nagħġa l-
mitlufa. Ġejt biex insibek imħabbti u
nagħtik it-tgħanniqa tal-maħfra,
biex nurik illi il-qassisin ma kumux
dak li kont taħseb int..... jiena ġejt
biex ngħamlek kuntent fl-aħħar jiem ta'
ħajtek.

Mario Grazzi Dun Bosco! (jinxteħet fl-art ibus
riġlejn Dun Bosco) Inti bniedem qaddis!
Dun Bosco, semmagħni dik il-kelma
ħelwa tal-maħfra...

D. Bosco (jerfa' lil Mario mill-art aktar mejjet
milli ħaj) Mario, għamel ftit tal-kuraġġ.
Ara jaħasra, kieku inti smajt it-
twiddiba tiegħi tiegħi meta konna tfal
flimkien ma kontx tasal fejn wasalt...

Mario Għandek raġun... Il-profezija tiegħek
niżlet fuq rasi bħal saġetta!...
Meta jiena ksejtek bit-tmaqdis inti
kont għidtli li għad nispiċċa ħażin...
u tremenda kienet il-ġustizzja
t'Alla!

D. Bosco Imsejken Mario, ħalli ta' żgħożitek,

tiftakar hemm ġewwa Becchi, mistrieħin
fl-art qisna triq qalb il-marġeriti u
l-peprin... Kemm qisna ħtoldok il
tmiem aħjar li jittajjar bil ġwienaħ tal
innoċenza... jena kont nagħad nis-
rakkontalkom il ħolma tiegħi: u għad
insier qassis u nigbor it-tfal tad-dinja
kollha biex nurihom dik it-triq li twassal-
għas-saltna tassew.

Mario — Issa llum Dun Bosco kollox inbidel f'realtà:
Inti għolejt il fuq aktar mill ajkla; u
jena inżilt f'abbissi biex nagħmel qalb
it-tajn, sprieċjajt bil tebgħa... u bkun=
dannat għal sewwa... Kif għandi l-ħila
nerfa' rasi u nħares lejn dawk għajnejk?!
B'liema kuraġġ nitlob l-maħfra tiegħek?!

D. Bosco — Mario ħabib tiegħi. Forsi mhux jena stess
ġejt infittxek?... jena l-lejla ġejt f'dan il
taħbit biex nara lilek... Mario, ħares
lejn dak Ġesù, dak il Ħaruf Immakulat
maqful bil dawl li tolbuh u twieldi l-
ħabib tiegħek Dun Bosco?...

Mario — jena kieku kont naqtlok kieku ma ħarġ-
dak il kelb għolija.

D. Bosco — Dak kien il Grigio, l-anġlu kustodju
tiegħi... izda jena ma ġejt biex infak-
krek f'dan l-affarijiet... ġejt biex nat=
sillek qalbek bil balzmu ta' l-imħabba.

Mario — Qalb ġenerusa! (Jibki iebku)

D. Bosco — Issa għidli: x'kien illi wassalek f'dan
l-eċċess tal biża'

Mario — Kien Viru illi mlieli qalbi b'mibgħeda
kiefra u ma stajt insib paċi qabel
innehhilu ħajtu.

D. Bosco — Mela lil Viru inti qtiltu?!

Mario | Hekk, daqqa ta' stallet waħda kienet biżżejjed.
D. Bosco | Kieku inti u Viros smajtu minni...
Mario | Kollu veru, imma jena kont nidolċiehek b'għemilek u min jaf kemm il darba tbiltlek wiċċek bid-dmugħ!... Kienet kelma ommolenata ta' Wiched li kont inżommu b'talb tal qalb li wasslni fuq il-potibble.
D. Bosco | Insejtna ummonita! Il kumpannija ħażina illi spiss twassal il ġuvintu għaż-żgħażagħ bejn il ħitan ta' dar il ħabż.
Mario | Din tkun l-aħħar kelma li ngħid qabel ma nmut: «Aħarbu il kumpannija ħażina!
D. Bosco | (jitħares lejh bi ħlewwa ta' qaddis u jħares l-arloġġ) Mario, inti tħoss indiema ta' dan kollu?
Mario | Jien iva, imma Alla jaħfirli?!
D. Bosco | Ibqa' żgur illi Ġesù lest biex jagħlaq idejnu minn dak is-salib u bħal ħalliel it-tajjeb jgħidlek: «Illum stess tkun fil Ġenna miegħi.»
Mario | Tajjeb, jien ukoll bħal ħalliel it-tajjeb nistqarr din il mewt għal dnubieti.
D. Bosco | Hekk tajjeb tgħid Mario. Bħal issa fis-sema hemm festa kbira għaliex Ġesù sab in-nagħġa l-mitlufa! Issa l-ħin dieħel sewwa u inti tinsab bħal dak l-agunizzant li qed jistenna l-ħaqq t'Alla.
Mario | (Tagħdu ragħda kbira) Dun Bosco! L-għarraq qed ikolli għalija! Qed nara del il mewt riesaq pass pass lejja!...
D. Bosco | Kuraġġ Mario. Alla laqa' l-indiema tiegħek. Itlob lil Ġesù u lil Marija... San Ġużepp ikun ukoll miegħek il forza

hix jistà l-għimmna tiegħu!

Mario | Jien insejt nitlob, ma nafx...

D. Bosco | Itlob miegħi. (jinstema' il kant tal Ave Maria ta' Gounod)

Mario | (jinżel għarkupptejh u jgħid l-Ave Maria minn taħt l-ilsien kelma b'kelma ma' Dun Bosco. Meta tispiċċa il mużika).

D. Bosco | Mario tħossok aħjar?

Mario | Daħlet fil-qalbi il paċi tal Ġenna! (għajnejh jgħumu fid-dmugħ.)

D. Bosco | Grazzi Ġesù, grazzi, għaliex l-imbierka kelma tiegħi daħlet go qalbek Mario u ġiebet magħha raġġ ta' dawl u paċi minn dak li Hu biss jaf jagħti!...

Mario | (Ibus is-suttana ta' Dun Bosco) Int qaddis. raddejtli il paċi u sejjer immur għal mewt bid-daħqa fuq fommi!

D. Bosco | Ibqa' itlob Mario, itlob ħafna il bżonn tar-ruħ u il biki ħafna purifikazzjoni. Jiena issa sejjer inħallik għal ftit.

Mario | Dun Bosco, tabbandunanix... ibqa' ma' ġembi sakemm ngħalaq għajnejja fuq il patibolu.

D. Bosco | Nerġa niġi narak. (joħroġ.)

Mario | (Iħoss bħal raġġ ta' dawl jimlieh bil ġirti) Wara dak kollu li għamiltlu Huwa jinżel ħdejja u jiġi jgħannaq miegħu lil Wie-ħed qattiel fil ħabs, jiġi jixxottali l-għa-raq ta' l-agonija. Imma x'ġiebli miegħu?! Inħoss tant paċi illi l-mewt m'hix aktar tbeżżagħni.... Oh! Dun Bosco! Trabbejt ma' ġenb tiegħek qad-dis u issa biss għaraf il glorja tiegħu. (Minn barra tinstema' marċja funebri li dejjem toqrob.)

Ġejjin għalija! Viva, int ukoll, ottifirli nitolbok! Viva meta il-ġisem tiegħi kiesaħ jinżel ma' ġenb tiegħek la tis= tebnix!... Ma bissaq fommok u simmgħtoni dik il-kelma tal-maħfra. Jiena jiena dnibt kontra il-ħames kmandament, iżda fuq il-patibolu nittlob bil-kuraġġ u naċċetta dik il-mewt li tistħoqqli bħala tpattija ta' dnubieti. (Il-musika tieqaf-)

D. Bosco (jitkellem iżomm minn idejh lil Meniko tfajjel ta' 12 il-sena liebes l-uniformi tal-kulleġġ) Meniko, missierek mibdul 6, ħares issa lejh tatu l-aħħar bewsa tiegħek.

Meniko (Imur jiġri fuq missieru) Missier! Missier!!

Mario (Igħum dmugħ qed jitkellem) Meniko!!!

Meniko Għaraftni missier?

Mario (jagħfas lil Meniko bejn idejh donnu qabad għasfura) Ekkejken Meniko tiegħi! Ma stajtx nemmen li ma narax qabel immut u nikkisi wiċċek bil-bews! (Ibusu kemm jiflaħ) Kemm qed narak sabiħ anġlu ta' qalbi! Ħaddejk donnhom żewġ wardiet!... (Ibusu) u min libsek hekk sabiħ?

Meniko Ġabarni minn nofs it-triq Dun Bosco u naddafni, temgħani, libbisni, u qed jgħallimni nħobb dak kollu li jista' jgħallimni tajjeb.

Mario Ħobbu lil Dun Bosco!

Meniko Wiegħdi ukoll li meta nikber għandu jgħallimni qassis.

Mario Ħobbu lil Dun Bosco, ħabbtom lil qassisin

u tgħamilx bħal missierek li rrifjuta
dik l-id sagrilega fuq il-ministru t'Alla!
(Idur fuq Dun Bosco) Dun Bosco nitolbok
illi dik l-id taumaturga tiegħek li tant
mellset lit-tfal ikkejjenn la tirrifjutax
biex tisħetni, imma niżżilha ukoll
fuq rasi biex tberikni għal aħħar darba
qabel ma ġismi jinżel taħt dak it-trab
kiesaħ li qiegħed jistenniemi! (jinstemgħu
tokki tal-qampiena ta' swied il-qalb.)

D. Bosco (Bl-akbar tenerezza) (Mario, inżel għarkup-
tejk! (Mario jinżel għarkupptejh.)
Jena ġa tafirtlek u nbierek nafirlek
ukoll minni fuq dak is-solih. Orati
hemm dak il-Ħanin li jaħfer id-dnu-
biet tad-dinja. (Ibierek lil Mario.)

Mario (Ibus id Dun Bosco umbagħad imur
ibus riġlejn il-Kruċifiss u f'qalbu tinżel
il-tenerezza kolla tal-paċi; lil (Menico)

~~D.~~ Bosco Ibni, int sejjer titlef missierek, imma
għandek missier jieħor li hu Dun Bosco.
(Ibusu kemm jiflaħ.)

D. Bosco Ħabib tiegħi Mario, issa jena ġibtlek
miegħi l-akbar teżor prezzjuż, ġibtlek
miegħi lil dak li tolq kollox, tridx tmut
mgħannaq ma Ġesù fl-Ewkaristija?

Mario Ir-xorti jista' jkolli akbar minn din?!...

D. Bosco Hekk Ġesù, tella s-sema biex jiġi għan-
dek. Inżel għarkupptejk.

Mario (jinżel għarkupptejh u jgħaqqad idejh
ma' qalbu donnu tarbija. Menico
jinżel għarkupptejh ma' ġembu.
Liċċa mużika takkompanja ix-xena)

D Bosco (jaħrog teka tad-deheb minn taħtu
jiftaħha u jaħrog ostja bejn subgħajh

jagë shkut perfett. il kolk jintila
hid-doue, l'angeli tos-sema jkontou
Il. Tedeum jeu vitoga otre; fil hin
li Dom Bosco lil'ostja immatulata
hejn sihgtin qighed jghid si tolle id doue
jihda jitloffa u il purtiera tingtolag
tulu tulu me tmiem il musika,

Tmiem tot tiem Sieta